

Nr 103

Av fru Segerstedt-Wiberg och herr Åman, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Upplysningsarbete rörande mellanfolkligt samarbete och utrikespolitiska frågor.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 1 till 1959 års riksdag avseende 3:e huvudtiteln föreslås riksdagen under »(19) 8. Upplysningsarbete rörande mellanfolkligt samarbete och utrikespolitiska frågor» att för budgetåret 1959/60 anvisa ett anslag på 100 000 kronor. Detta innebär att anslaget (det s. k. fredsanslaget) skall utgå oförändrat med samma belopp som under en rad tidigare budgetår.

I propositionen upplyses att under budgetåret 1958/59 anslaget fördelades med 75 000 kronor till Utrikespolitiska institutet, 15 000 kronor till Svenska FN-förbundet och mindre anslag till fem andra organisationer. Det nämnes vidare att framställningar om ökade statsbidrag inkommit bl. a. från Utrikespolitiska institutet och Svenska FN-förbundet, vilka huvudsakligen avsett att täcka ökade kostnader för avlöningar och materialanskaffning även som för vidgad verksamhet.

Uppenbarligen måste ifrågavarande organisationers utgifter för avlöningar, pensionsavgifter, hyror och andra fasta kostnader ha stigit väsentligt under senare år. Då organisationerna för sin verksamhet är hänvisade till understöd och medlemsavgifter, vilka varierar från år till år och inte kan bedömas som säkra, måste statsbidraget anses utgöra en väsentlig garanti för organisationernas verksamhet. Samtidigt står klart att värdet av denna garanti har sjunkit under senare år, trots att dessa organisationer utför ett mycket betydelsefullt arbete. Härtill kommer särskilt beträffande FN-förbundet att Förenta Nationernas generalförsamling vid sin senaste session under svensk medverkan antog resolutioner, vari generalförsamlingen bl. a. anmodade generalsekreteraren att med större eftertryck begära hjälp från medlemsstaterna för upplysningsarbete om FN och dess verksamhet. Generalförsamlingen anmodade vidare medlemsstaterna att vidtagna praktiska åtgärder för att upplysningsverksamheten om FN och dess fackorgan lättare bleve tillgänglig för allmänheten. Här finns alltså ett ansvar för främjande av upplysningsverksamheten om FN. I Sverige bedrivs denna just av Svenska FN-förbundet samt av Utrikespolitiska institutet och övriga av fredsanslaget stödda organisationer.

Under dessa omständigheter borde anslaget till organisationerna rätteligen ökas, men i själva verket innebär fredsanslagets bibehållande vid oförändrad nivå minskat stöd. I första hand synes det angeläget att redan för budgetåret 1959/60 öka anslaget så att det till en del täcker organisationer-

nas stegrade fasta kostnader. Detta skulle innebära att anslaget höjes med 33 750 kronor i enlighet med de framställningar som gjorts från organisationerna.

Utöver detta är uppenbart att både intresset för och behovet av ökad upplysning om FN, dess fackorgan och internationellt arbete över huvud taget tilltagit i vårt land. De ifrågavarande organisationerna borde kunna utträtta väsentligt mer än nu, om statsbidraget ökades. En sådan ökning skulle därutöver stimulera enskilda bidragsgivare, vartill kommer att upplysningsverksamheten rörande mellanfolkligt samarbete och utrikespolitiska frågor visat sig få allt större betydelse med tanke på det internationella läget. Inte minst är det upplysningsarbete av vikt, som dessa organisationer bedriver i skolor och ungdomsorganisationer.

Behovet av ökad upplysning understryks av det intresse som svenska staten och allmänheten under senare år visat för den tekniska biståndsverksamheten. Redan nu torde svenska staten ha åtagit sig att ombesörja upplysningsverksamheten om det arbete som fackorganen, till vilka kan räknas det nystartade internationella atomenergiorganet, bedriver. Medel härför torde blott i mycket begränsad omfattning stå till förfogande. I realiteten torde därför upplysningsverksamheten utan särskild ersättning från statens sida bedrivas av de två större organisationer som mottager understöd från fredsanslaget. Det torde därför vara skäl att riksdagen i framtiden anvisar ett anslag för upplysningsarbetet i internationella frågor, som väsentligt överstiger det traditionella fredsanslaget och som svarar mot upplysningsarbetets betydelse i vårt land.

Av ovan anförda skäl hemställer vi,

att riksdagen till Upplysningsarbete rörande mellanfolkligt samarbete och utrikespolitiska frågor för budgetåret 1959/60 anvisar ett anslag av 133 750 kronor, samt

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte föreslå att Kungl. Maj:t verkställer utredning om det lämpligaste sättet att understödja upplysningsverksamheten om internationellt arbete och utrikespolitiska frågor och för nästkommande budgetår framlägger förslag till riksdagen, som bättre motsvarar de krav, som måste ställas på denna verksamhet.

Stockholm den 27 januari 1959

Ingrid Segerstedt-Wiberg

Valter Åman